

Kriminaalipolitiikka- ja rikosoikeusosasto
Rikosprosessi/
Rikoksentorjunta ja seuraamukset

Pöytäkirja

30.1.2026

Sakkomenettelyn uudistamistyöryhmä 1. kokous

Aika 6.11.2025 klo 10:15–12:10

Paikka kh. Pullonkaula, Mariankatu 9 & Teams

Osallistujat Juho Martikainen, OM, puheenjohtaja
Hanna Leivo, OM, sihteeri
Jari Pajunen, SM
~~varajäsen Heidi Kankainen, SM~~
Sakari Haataja, ORK
varajäsen Maiju Wejberg, ORK, Teams
Konsta Arvelin, Poha
~~varajäsen Olga Larinkari, Poha~~
Antti Sundberg, SY
Hanna-Maija Koivisto, SY
Krista Soukola, TIV, Teams
Tea Rantanen, HelKO
Markus Paljakka, Raja, Teams
Iisakki Anttila, Tulli, Teams
varajäsen Petri Kivelä, Tulli, Teams
Pekka Ylikoski, AA-liitto, Teams
~~varajäsen Björn Boucht, AA-liitto~~

1. Menettelysäännökset (sakkomääräys, sakkovaatimus, rangaistusmääräys)

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10:15.

Käytiin ministeriön toimittamien prosessikuvausten avulla läpi sakkomenettelylain menettelysääntelyä ja voimassa olevia pykäläiä sekä kartoitettiin asiaan liittyviä ongelmia. Keskusteltiin lyhyesti myös tarvittavien muutosten liitynnästä tietojärjestelmiin.

Postiosoite
Postadress
Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi
Fax
09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet
E-post, internet
kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Keskusteltiin, että tulisiko sakkomenettelylakiin lisätä yleissäännös siitä, että mikäli sakkomenettelylaki ei sisällä asiaa koskevaa erityissääntelyä, asioita sakkomenettelyssä käsiteltäessä noudatetaan muutoin esitutkintalakia. Viittausta esitutkintalakiin pidettiin tarkoituksenmukaisena. Sovittiin, että asiaa arvioidaan tarkemmin hankkeen ensimmäisen vaiheen jatkovalmistelussa (7 §).

Käytiin läpi toimenpiteistä luopumispykälää (6 §). Pykälää ei pidetty tarpeellisena, sillä sakkomenettelyssä on muutoinkin sovellettava esitutkintalain ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain mukaista sääntelyä eli esitutkintalain toimenpiteistä luopumista koskeva sääntely on voimassa ilman erillistä pykälää. Sakkomenettelylain 30 §:ssä on lisäksi täsmentävää sääntelyä syyttäjän toimenpiteistä luopumisen osalta. Todettiin, että selvitetään tarkemmin pykälän tarpeellisuutta ja sen poistamismahdollisuutta.

Keskusteltiin sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen ja rikesakkomääräyksen sisältöpykälästä (8 §). Todettiin, että sakkomääräyksen ja rikesakkomääräyksen sakkolomakkeet vastaavat toisiaan lukuun ottamatta ratkaisun otsikkoa ja annettua ohjesivua.

Keskusteltiin sakkomääräyksen ja -vaatimuksen sekä rangaistusmääräyksen allekirjoittamisvaatimuksesta sekä siitä, onko ratkaisujen allekirjoitus tarpeen vai riittäisikö, että ratkaisussa olisi ilmaistuna ratkaisijan nimi, virka-asema, päivämäärä ja paikkakunta ilman varsinaista allekirjoitusta. Todettiin, ettei rangaistusmääräyksiä nykyisin allekirjoiteta sähköisesti vaan koneellisesti (ks. 24 §:n 1 momentti). Sovittiin, että allekirjoitukseen liittyviä kysymyksiä selvitetään tarkemmin.

Keskusteltiin sisältöpykälän muutostarpeista myös yleisesti. Sisältöpykälää muutettaessa olisi hyvä huomioida esitutkintaa koskevan 7 §:n mukaiset kirjaamisvelvollisuudet, jotka voisivat selvyiden vuoksi näkyä myös sakkovaatimuksen sisältöpykälässä. Sisältöpykälää uudistettaessa voitaisiin huomioida liikennevirhemaksun sisältöpykälän (TLL 173 §) muotoilu sekä sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain sääntely.

Pohdittiin lisäksi lain rakennetta eli säädettäisiinkö sakkomenettelylakiin oma lukunsa sakkomääräykselle ja rikesakkomääräykselle sekä oma lukunsa sakkovaatimukselle ja rangaistusmääräykselle.

Keskusteltiin tiedoksiantopykälästä (11 §). Käytiin keskustelua tiedoksianton toimittamisesta alaikäisen huoltajille sekä siitä, tulisiko tiedoksianto tehdä vajaavaltaisen molemmille huoltajille vai ainoastaan toiselle. Todettiin, että tiedoksianto ainoastaan toiselle huoltajalle olisi riittävä ja että alaikäisen huoltajalle annettavan tiedoksiannon ei tarvitsisi olla todisteellinen tiedoksianto. Selvitetään edelleen tiedoksiantoa tilanteessa, jossa alaikäisen huoltajia ei ole mahdollista selvittää.

Todettiin, että tiedoksiantopäivällä on iso merkitys muutoksenhaun oikea-aikaisuudessa, eikä menettelyn selvyiden kannalta ole tarkoituksenmukaista, että muutoksenhakuajoissa on tiedoksiantopäivästä ja sakkolajista riippuen eroavaisuutta. Keskusteltiin siitä, voitaisiinko sakkomenettelylain 11 §:n 2 momentin mukaista tiedoksiantoa laajentaa sakkomenettelyssä, mikäli rikoksesta epäilty on tiedossa (ks. myös TLL 174 §, liikennevirhemaksua koskevan päätöksen tiedoksianto). Käytiin keskustelua myös tuomioistuinratkaisuksista, joita ei anneta todisteellisesti tiedoksi. Sakkomenettelyssä määrättävissä sakoissa on perinnän näkökulmasta tärkeää, että rikoksesta epäilty saa maksuvelvollisuutensa tiedokseen. Todettiin, että henkilökohtainen tiedoksianto on hyvä säilyttää pääasiallisena tiedoksiantotapana. Lisäksi Suomi.fi-palvelua tulisi käyttää mahdollisimman laajasti. Selvitetään myös yleistiedoksiannon käytön mahdollisuutta (vrt. hallintolaki 55 §).

Sovittiin, että jatketaan tiedoksiantosäännöksen valmistelua edellä kuvulta pohjalta.

Keskusteltiin nykyisistä menettelytavoista tilanteessa, jossa kansalainen toimittaa lisätietoja sakkomenettelyssä käsiteltävässä asiassa. Nykyisin poliisi ratkaisee lisäselvityksen kohteena olevia asioita tietyltä osin itsenäisesti. Toisaalta sakkomenettelylain 8 §:n 4 momentissa ja 25 §:ssä säädetään syyttäjälle toimitettavasta selvityksestä. Todettiin, että tuloseelvitysten

huomioiminen on rangaistusmääräyksen antamisessa työläs vaihe, sillä toimitettuja selvityksiä joudutaan usein täydennyttämään. Tulokset työllistävät myös käräjäoikeudessa muutoksenhakuvaiheessa. Keskusteltiin siitä, tulisiko esitutkintaviranomaisen varata jatkossa epäillylle tilaisuuden toimittaa määräajassa tulokset, jos asiaan liittyy epäselvyyttä. Vasta tämän jälkeen annettaisiin sakkovaatimus, joka toimitettaisiin syyttäjälle. Sovittiin, että asiaa selvitetään tarkemmin.

Todettiin, että olisi selvempää, että syyttäjän käsittelemissä sakkoasioissa käytettäisiin käsitteitä rangaistusvaatimus (vrt. nykyisin sakkovaatimus) ja rangaistusmääräys. Keskusteltiin myös sakkovaatimuksen ja rangaistusmääräyksen maksutiedoista, jotka ovat molemmissa sakkolomakkeissa samat. Pidettiin kannatettavana sitä, että maksutiedot olisivat jatkossakin sekä poliisin antamassa vaatimuksessa että syyttäjän rangaistusmääräyksessä samat.

Kannatettiin sitä, että sakkolomakkeelle kirjataan jatkossakin tarkka päiväsakon lukumäärä eikä esimerkiksi haarukkaa oikeudenmukaisesta seurauksesta.

2. Muut asiat

Todettiin, että keskustelua jatketaan seuraavassa kokouksessa, joka pidetään 17.12.2025.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.10.